

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3252/2019
28.11.2019. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића, др Илије Зиндовића, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александра Јасика, адвокат из ..., против тужених ББ и ВВ, ради накнаде штете за рад у сменама и накнаде штете топли оброк и регрес, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 32/19 од 22.04.2019. године, у седници одржаној 28.11.2019. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 32/19 од 22.04.2019. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 108/17 од 01.11.2018. године у ставу другом и трећем изреке и пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 32/19 од 22.04.2019. године у делу става првог изреке којим је потврђена првостепена одлука у ставу другом и трећем изреке, као и у ставу трећем изреке и предмет враћа првостепеном суду на поновно одлучивање у том делу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П1 108/17 од 01.11.2018. године, ставом првим изреке обавезани су тужени да тужиоцу на име накнаде штете за сменски рад у периоду од фебруара 2014. године до јуна 2014. године солидарно плате појединачне месечне износе са припадајућом законском затезном каматом, чија су висина и датуми доспећа ближе одређени овим ставом изреке. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавежу да тужиоцу за период од фебруара 2014. године до јуна 2014. године солидарно плате појединачне месечне износе са припадајућом законском затезном каматом ближе одређеним овим ставом изреке, а на име накнаде штете за топли оброк и регрес. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавежу тужени ВВ да тужиоцу на име накнаде штете за топли оброк и регрес за период од септембра 2015. године до фебруара 2017. године плати појединачне месечне износе са припадајућом законском затезном каматом ближе одређеним овим ставом изреке. Ставом четвртим изреке обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка од 73.774,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 32/19 од 22.04.2019. године, ставом првим изреке одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и тужених и првостепена пресуда потврђена у ставовима првом, другом и трећем изреке. Ставом другим изреке укинута је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртом изреке првостепене пресуде и предмет у укинutom делу враћен првостепеном суду на поновни поступак. Ставом трећим изреке одбијен је захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавежу да му накнаде трошкове жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, применом члана 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе.

Тужени ББ поднео је одговор на ревизију тужиоца.

Применом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 87/18), посебна ревизија се може изјавити због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда, потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и када је потребно ново тумачење права. Према ставу 2. истог члана, испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије Врховни касациони суд цени у већу од пет судија.

Правноснажном пресудом, одлучено је о захтеву тужиоца за исплату накнаде штете за рад у сменама и накнаде за исхрану у току рада и регрес. Имајући у виду различиту праксу Апелационог суда у Крагујевцу о овом правном питању у односу на остале апелационе судове, као и у односу на правно схватање Врховног касационог суда изражено у предметима са идентичним правним и чињеничним стањем, произилази да у конкретном случају постоји потреба одлучивања о посебној ревизији, ради уједначавања судске праксе, чиме су испуњени услови из члана 404. ЗПП, на основу чега је и одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку, па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према до сада утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог ББ и обављао послове ... у ОЦ за СП ..., да је код туженог био запослен све до закључења Анекса уговора о раду са туженим ВВ, након чега је од 01.09.2015. године запослен код овог туженог. Тужилац је у утуженом периоду рад обављао у турнусу, по унапред утврђеном месечном распореду. Одлуком Владе РС од 02.07.2015. године извршене су статусне промене код туженог ББ, издвајањем уз оснивање нових акционарских друштава, међу којима је и ВВ. Привредна друштва настала издвајањем из ББ, на основу статусне промене

издвајање уз оснивање на основу одлуке Владе РС, од ББ преузимају права, обавезе, опрему, постројења и друга средства за рад, документацију, предмете који су били у функцији обављања делатности, као и запослене који под истим условом настављају радни однос, али и Колективни уговор са припадајућим анексом. Ова друштва стекла су статус правног лица 10.08.2015. године. Након извршених статусних промена код правног претходника тужених, на основу понуде за преузимање уговора о раду, тужилац је закључио анекс уговора о раду са туженим ВВ. Према закљученом уговору о раду са анексима, запослени има право на зараду за обављени рад и време проведено на раду, зараду по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца и друга примања у складу са законом и колективним уговором. У Колективном уговору који се у спорном периоду примењивао код тужених, није наведена новчана вредност спорних накнада, нити су оне новчано исказане, већ је одређено да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час. У спорном периоду од фебруара 2014. године до фебруара 2017. године, тужени у листама са обрачунима зарада тужиоцу нису исказивали новчани износ спорних накнада. Тужилац тужбом у овој правној ствари потражује накнаду штете за сменски рад у периоду од фебруара 2014. године до јуна 2014. године, као и накнаду за исхрану у току рада и накнаду за регрес у периоду од фебруара 2014. године до фебруара 2017. године, наводећи да му у спорном периоду тужени ове накнаде нису исплаћивали.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев налазећи да су тужиоцу тражене накнаде за исхрану у току рада и за регрес исплаћене, тако што су му урачунате приликом обрачуна зараде и утврђене кроз вредност радног часа.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 118. тачка 5. и 6. Закона о раду (“Службени гласник РС” бр. 24/05, 61/05, 54/09 и 75/14) прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора. Почев од 01.10.2006. године послодавцима је остављена могућност да својим актима о расподели зараде могу уговорати мањи или већи износ регреса и топлог obroка, од онога који је предвиђен Општим Колективним уговором и Законом о раду, али само уколико је донета одлука којом је предвиђена висина регреса и топлог obroка.

Анексом Колективног уговора ББ („Сл. гласник РС“ бр. 4/06), одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора, па је одређено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављен рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора, док је одредбом члана 5. став 1. Анекса, затим чланом 18. став 2. анекса 7. Колективног уговора од 23.06.2014. године, као и чланом 57. став 2. Колективног уговора за ББ („Сл. гласник РС бр. 4/2015) прописано да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час.

По оцени Врховног касационог суда, није извршена конкретизација овог права из наведене одредбе Колективног уговора, јер се из оваквог утврђења вредности радног часа не може утврдити који износ представља накнаду трошкова за исхрану и регрес, с обзиром да ове накнаде нису одређене у номиналном износу, нити су у номиналном износу исказане у обрачунским листама за исплату зараде тужиоцу. При том висина накнаде за исхрану у току рада и накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора, мора бити одређена у истом номиналном износу за све запослене, без обзира на њихову стручну спрему, радно место и коефицијент за обрачун и исплату плате. То значи да уколико би се прихватило становиште нижестепених судова да је вредност ових трошкова урачуната у вредност радног часа, без одређивања висине накнаде у номиналном износу, тада висина накнаде за исхрану и регрес не би била иста за све запослене, већ би била у директној сразмери са коефицијентом радног места, што се не може прихватити и не би било правилно.

Имајући у виду да нижестепени судови, због погрешне примене материјалног права нису ценили правилност обрачуна и висине тражене накнаде за топли оброк и регрес, што значи да је на тај начин чињенично стање остало непотпуно утврђено, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 2. ЗПП укинуо нижестепене пресуде у побијаном делу и предмет вратио првостепеном суду на поновно одлучивање.

У поновном поступку првостепени суд ће утврдити чињенично стање имајући у виду примедбе из овог решења, а потом донети правилну и закониту одлуку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић